

den nu foreliggende Affattelse af § 4, troer jeg, at ikke faa af de Indvendinger, som ere gjorte mod den, ville staae fast. § 4 i den Form, hvori den er bleven vedtagen, gaaer ud paa at give visse Bestemmelser med Hensyn til, at Kirken skal have den tilstrækkelige Rummelighed for Sognets Kirkegængere; men dette anseer jeg for Noget saa aldeles utvivlsomt, at det ligger i Sagens Natur, en Kirke maa være tilstrækkelig rummelig; kan Kirken ikke modtage sine Kirkegængere, er det en afmæglig Kirke. Paragraphen fastsætter dernæst, at naar det viser sig, at en Kirke ikke har en saadan Rummelighed, skal man dog ikke gaae frem efter den strenge Ret; men at Ministeriet i ethvert enkelt Tilfælde skal overveie, om der ikke er Anledning til at gjøre en Undtagelse — hvilket jeg i og for sig ikke anseer for at være noget særdeles Betænkeligt — og at saafremt Ministeriet ikke finder, at der er Anledning dertil, og Cieren nægter at efterkomme Ministeriets Paabud om en Udvidelse, Sagen da afgjøres ved Lov; det Forslag til en ny Paragraph, som nu er stillet af mig, gaaer derimod en anden Vei, idet Spørgsmaalet derefter bliver endelig at afgjøre af Domstolene efter de nu bestaaende Regler, men forsaavidt Resultatet deraf ikke skulde fyldestgjøre Kirkenes Tarv, beholder man sig at ordne Sagen ad Lovgivningsveien; begge Forslagene stemme altsaa dert overeens, at de ikke ansee det for aldeles afgjort, at alle de Udgifter, som ere forbundne med Kirkenes Udvidelse, skulle paahvile Kirkeeieren; man stiller det hen som tvivlsomt; men mit Forslag gaaer ud paa, at man ikke vil blive staaende ved en Dom, som gav Kirkeeieren Ret i en saadan Paastand — jeg troer iøvrigt ikke, at nogen Domstol vil give ham Medhold i saa Henseende — men at man da forbeholder sig at ordne det hele Forhold gjennem en Lov. Ordningen kunde stee paa forskjellige Maader, men for Tiden skal jeg ikke indlade mig derpaa. Saaledes som Paragraphen er foreslaaet affattet af mig, haaber jeg, at den med Lethed vil gaae igjennem i det andet Thing; men hvor overordentlig gjerne jeg end kunde vilske, at Kirkeeierens Forpligtelse i den her omhandlede Henseende udtaltes klart og bestemt, naerer jeg dog, efter de mange Rampe, jeg i det an-

det Thing har maattet udholde angaaende dette Punkt, megen Tvivl, om det vil være muligt at føre Loven igjennem der, dersom Lovforslagets § 4, saaledes som den nu er vedtagen, bliver staaende; — saafremt man derfor maatte finde Loven i det Hele taget brugbar, maa jeg meget tilraade Thinget at vedtage mit Endbringsforslag. — Jeg skjønner ikke, at der er Anledning til det Endbringsforslag, der er stillet til § 7; jeg synes, at man gjerne kunde unde „Tiendeieieren“ — saaledes kaldes nu Kirkeeieren — at have en egen Plebs i Kirken; det forekommer mig — jeg vilde gjerne finde et saa mildt Udtryk, som det vel er muligt — noget nøieregnende, lidt smaaligt, at man vil sige til ham, der staaer i et særligt Forhold til hele Kirkenes Deconomi: Du maa ikke have nogen Stol i Kirken for dig selv. — Jeg troer iøvrigt, at Forandringen af Bencøvnelsen „Kirkeeier“ til „Tiendeieier“, der ogsaa stete imod mit Vnske, er meget uheldig; ved anden Behandling var jeg saa sikker paa, at den ikke vilde blive vedtagen, at jeg ikke saa stærkt imødegik Forslaget, som jeg maaskee havde burdet gjøre; men jeg havde ved en anden Leilighed, ved denne Sags første Behandling, saa stærkt imødegaaet den ærede Rigsdagsmænd (Høgsbro), hvis Forslag i saa Henseende blev vedtaget, at jeg syntes, at der var Anledning for mig til at tage Sagen saa lempeligt som muligt. Jeg finder, som sagt, at Forandringen er uheldig, thi Kirkeeier og Tiendeieier ere ikke altid det Samme. Jeg skal saaledes tillade mig at anføre, at i Byland er der flere Kirker, hvor Latinstolene eller Kirketienden og derimod Seminariesonden eller Kirken, det vil sige, en saa ringe Deel af Tienden, at Kirken derfor knap kan vedligeholdes. Jeg skal imidlertid ikke videre opholde mig derved, men det forekommer mig, at det ikke seer godt ud, at man ikke vil unde Kirkeeieren eller Tiendeieieren Ret til at beholde en Stol for sig selv, Skade kan det virkelig ikke gjøre.

Sjærhning. Jeg kan ikke andet end give § 4 i sin nuværende Skikkelse Fortrin for det stillede Endbringsforslag; det forekommer mig ikke heldigt, at der først skal være en Sagsøgning og Dom, forinden man tænker sig Ud-